



# FILÁKOVSKÉ zvesti

MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

ročník 11., číslo 9.

september 2015

## Dni mesta Filákov a XXV. Palócke dni

Ani veľká horúčava neodradila Filákovčanov, aby sa druhý augustový týždeň zúčastnili najvýznamnejšieho letného festivalu mesta, a to tento rok už 25. Palóckych dní. Súčasne prebiehali aj Dni mesta Filákov a program s názvom „Európa pre občanov“, ktoré dokonale zapadli do bohatého a nezabudnuteľného programu tohtoročných Palóckych dní.

Filákov je už stáročia pozitívnym príkladom kľudného a bezproblémového spolunažívania, keďže si tu žijúce národnosti svoje kultúry navzájom ctia a uznávajú. Na regionálnom festivale, ktorého hlavným usporiadateľom je Mestské kultúrne stredisko v spolupráci s viacerými inštitúciami a organizáciami, spoločne oslavujú Slováci, Maďari a Rómovia. Počas tohto sviatku zavítajú domov do Filákova mnohí čo tu už ne-

žijú. Tento zvyk sa viaže k odpustovej slávnosti alebo ako sa u nás hovorí k „hostine“ (vendég-ség), veď sa tento sviatok v meste usporadúva druhý augustový týždeň každý rok na deň Blahoslavennej Panny Márie. Tohtoročný program Palóckych dní a Dní mesta Filákov sa vyznačoval vernisážami, folklórnym a detským programom, koncertmi, futbalovým zápasom a sviatočnou omšou spojenou s procesiou. Druhý deň festivalu sa konalo sviatočné zasadnutie mestského zastupiteľstva, v rámci ktorého sa odovzdávali ceny mesta a primátora mesta občanom, ktorí sa nejakým spôsobom zaslúžili o rozvoj mesta. Počas trojdňového programu si každý mohol prísť na svoje: nezabudnuteľný folklórny program s miestnymi, domácimi a zahraničnými účinkujúcimi, koncert usporiadaný na pamiatku



Filákovská kapela The Angels (Foto: MsKS)

maďarského speváka Pála Szécsiho a koncertný maratón populárnej hudby v predvedení miestnych hudobníkov. Najväčší úspech nepochybne zožala maďarská rocková legenda Karthago a kapela Budapest Bár svojím koncertom populárnej hudby na hradnom nádvorí. Podujatie usporiadané Mestským kultúrnym strediskom malo zhruba 3000 návštevníkov.

PhDr. István Mázik

## „Európa pre občanov“ – projekt prepájajúci štyri krajiny

Projekt financovaný zo zdrojov Európskej únie prebiehal pod názvom „Podpora identity a integrácie menšín prostredníctvom nástrojov umenia“. Využíval silu kultúry na zlepšenie postavenia menšín s dôrazom na ich vlastnú identitu.



Srbské tance z Rumunska – folklórny festival medzinárodného programu vo Filáкове. (Foto: András Micsuda)

Mesto Filákov v spolupráci s miestnym občianskym združením INFO ROM prevzalo záštitu a zároveň hositeľskú úlohu nad spoločným európskym programom „Európa pre občanov“, ktorý pozostával z medzinárodného festivalu a konferencie. Projekt spájal štyri európske krajiny s rozličnými kultúrami a identitami. Do partnerskej iniciatívy sa zapojili samospráva a občianske združenia mesta Nagyecsed z Maďarska, mesta Zamość z Poľska, rumunských miest Oravița a Reșița a hostiteľského Filákova. Zúčastnené spolky sa venujú riešeniu sociálnych problémov marginalizovaných komunit, uchovávaniu rómskych tradícií a koordinovaniu dobrovoľníckych aktivít. Účastníci v priebehu troch mesiacov – medzi 15. júnom a 20. septembrom – prešli viac ako 3 tisíc kilometrov, navštívili všetky zapojené lokality, kde sa do miestneho programu projektu aj aktívne zapojili.

Mesto Filákov, sa po rumunských lokalitách Oravița a Reșița a poľského mesta Zamość, stalo v dňoch 12. až 14. augusta na tri dni centrom programu „Európa pre občanov“. Osemdesiatčlenná medzinárodná delegácia spoznávala kultúrno-historické dedičstvo regiónu, zvyky

miestnych a diskutovala o možnostiach riešenia rómskej problematiky na miestnej úrovni. Konferencie sa zúčastnili aj Peter Pollák, splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity. Predniesol plány vlády na riešenie rómskej otázky v programovacom období 2014 – 2020. Svoje skúsenosti prezentovali aj hostia z ostatných krajín. Kovács Lajos, primátor mesta Nagyecsed, vyzdvihol fungovanie produktívnych verejnoprospešných aktivít v ich regióne. V Nagyecsede zamestnali v sociálnych podnikoch približne 610 ľudí. Sociológ Abel Ravasz vo svojej prednáške predstavil prácu a dobrovoľnícke aktivity združenia PURT, ktoré zastupuje záujmy maďarsky hovoriacich Rómov žijúcich na Gemeri a v Novohrade. Po konferencii sa uskutočnili dva workshopy.



Peter Pollák, splnomocnenec vlády pre rómske komunity s Attilom Agócsom, primátorom mesta Filákov na výstavbe dvanástich nových nájomných bytov pre Rómov vo Filáкове. (Foto: f Peter Pollák)

Jeden viedla sociologička Furugh Switzer, ktorá je uznávanou odborníčkou v oblasti menšinových otázok. Pochádza z Maďarska, ale jej korene siahajú až do Iránu. Jej doménu je interkulturálna výchova a vo svete je známa vďaka projektu Your Story, v ktorom pomáha predovšetkým rómskym matkám zo znevýhodneného prostredia v predprimárnom vzdelávaní svojich detí prostredníctvom detských rozprávok. Vedúcim druhej diskusnej skupiny bol János Vasik, dlhoročný redaktor Rádia Patria, ktorý sa venoval téme mediálny obraz Rómov

na Slovensku. Súčasťou projektu bol aj folklórny festival, ktorý sa konal 14. augusta. Predstavili sa v ňom folklórne súbory z partnerských krajín, ktoré obecenstvu predviedli srbské tance z Rumunska, maďarské tance zo Slovenska a rómske tance z Maďarska.

Celý projekt vyvrcholil v maďarskom meste Nagyecsed konferenciou spojenou s festivalom. Zástupcovia partnerských krajín podpísali vyhlásenie o spolupráci na príprave projektov, workshopov, vymieňaní si vzájomných skúseností a príkladov z praxe v oblasti projektov podporujúcich rómsku, ako aj ostatné menšiny. Zaviazali sa, že budú spoločnými silami podporovať uchovávanie a rozvoj tradícií prostredníctvom vhodných aktivít, vytvárať podmienky pre integráciu menšín.

Počas realizácie projektu bolo mesto Filákov reprezentované vo všetkých krajinách pánom primátorom Mgr. Attilom Agócsom PhD., hlavným kontrolárom mesta Ing. Ladislavom Esteľanom, predsedom občianskeho združenia INFO ROM Zoltánom Horváthom a odbornou pracovníčkou komunitného centra Veronikou Svetovou. Mesto vyslalo na podporu tejto myšlienky na jednotlivé konferencie aj niektorých svojich poslancov, pracovníkov terénnej sociálnej práce a komunitného centra, zástupcov škôl a kultúry. Na festivaloch jednotlivých krajín sa tancom predstavili FS Rakonca, FS Jánošík a spevom súbor Galáris a Lianka Oláhová.

Veronika Svetová, Komunitné centrum



Na medzinárodnom festivale v mestečku Nagyecsed (Maďarsko) naše mesto reprezentovali členovia FS Jánošík. (Foto: Ernest Lakatos)





## Poskytovanie sociálnych služieb – opatrovateľská služba v domácnosti

Opatrovateľská služba v domácnosti je poskytovaná neziskovou organizáciou na základe požiadaviek klientov, kapacitných, personálnych a priestorových možností a v súlade s Komunitným plánom mesta Fiľakova. Ceník služby je schvaľovaný mestským zastupiteľstvom a je súčasťou VZN mesta. Výška platby od klienta v sume 1,30 € tvorí cca 18 % skutočnej ceny služby, ktorá je dotovaná mestom.

Odborní zamestnanci (sociálni pracovníci) pred podpísaním zmluvy poskytnú klientom všetky dostupné informácie, vysvetlia im podmienky a postup pri podávaní žiadostí o poskytovanie opatrovateľskej služby a samotný postup pri jej výkone. Zamestnanci komunikujú v slovenskom a maďarskom jazyku.

Cieľovou skupinou pre poskytovanie opatrovateľskej služby sú seniori a zdravotne ťažko postihnuté osoby.

Nezábudka, n.o., realizuje opatrovateľskú službu na základe registrácie na Banskobystrickom samosprávnom kraji.

**Opatrovateľská služba v domácnosti** (terénna forma) – služba je určená fyzickej osobe odkázanej na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti najmenej II alebo fyzickej osobe odkázanej na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách. Realizovaná je v domácnostiach občanov a vykonávajú ju kvalifikované opatrovateľky na základe zmluvy podpísanej občanom s organizáciou v rozsahu požadovaných hodín (minimálne 2 hodiny) počas pracovných dní. Cieľom opatrovateľskej služby je pomáhať klientom (prijímateľom sociálnej služby) pri úkonoch, ktoré sami nezvládnu. Opatrovateľka je osoba, s pomocou ktorej klient môže existovať vo svojom domácom prostredí, ktorá zabezpečuje niektoré úkony (nákupy, vynášanie smetí, úhrady v bankách, na pošte), ktorá mu pomôže pri hygienických úkonoch, kŕmení, prechádzke, podávaní liekov, sprežáda ho k lekárovi, urobí bežné denné upratovanie a pod. Je to teda človek, ktorý je počas dohodnutej doby k dispozícii klientovi a jeho potrebám. Zároveň je opatrovateľka zamestnancom n.o., ktorému organizácia poskytuje plat, prispieva na stravu, zabezpečuje ochranné pracovné prostriedky a garantuje nárok na dovolenku a iné výhody zamestnanca.

Zo strany organizácie je záujem vychádzať maximálne v ústrety klientom, ale nie je možné garantovať poskytovanie služby konkrétnou opatrovateľkou, ani uzatvárať zmluvu na konkrétnu hodinu počas dňa. Podmienky poskytovanej služby sú uvedené v zmluve, ktorú klient a organizácia podpisujú pred začiatkom realizácie samotnej služby, a nie je možné svojvoľne ich meniť počas jej platnosti žiadnou zo zainteresovaných strán. Prípadné zmeny je možné zakotviť v dodatku ku zmluve, ak sa obe na nich obe zainteresované strany dohodnú.

*Ing. Mária Veliká, riaditeľka n.o.*

## TÝŽDEŇ DOBROVOĽNÍCTVA 2015

Nezábudka, n.o., sa dňa 17.09.2015 zapojila do Týždňa dobrovoľníctva organizovaného Centrom dobrovoľníctva v Banskej Bystrici.

V areáli zariadenia sa vytriedali študenti Gymnázia vo Fiľakove, členovia sociálnej komisie pri MsZ vo Fiľakove a po pracovnej dobe zamestnanci n.o. Dobrovoľníci sa venovali klientom v rámci krúžku šikovných rúk, kde spolu vyzdobili nástenku s jesennou tematikou. Niektorí pomáhali v kuchyni čistením zeleniny a zemiakov, iní sa venovali imobilným klientom na ich izbách. Chlapci z gymnázia a členovia sociálnej komisie vyčistili vonkajší areál, pohrabali a odpratali napadané listie. Celkovo sa podujatia zúčastnilo 66 osôb, ktoré spolu odpracovali 99 hodín. Všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa rozhodli zapojiť a pomôcť, ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.



*Nezábudka, n.o.*

## Na neuzavretú (?) tému mažoretiek

V predchádzajúcom čísle Fiľakovských zvestí sme vám predstavili plány mesta v oblasti ďalšieho poskytovania voľnočasových aktivít po zrušení centra voľného času. Dovoľte mi pokračovať v myšlienke, ktorou sme uzavreli náš článok „Mesto ruší CVČ, neruší voľnočasové aktivity“. Našou túžbou bolo naplniť životom budovu MsKS na Námestí slobody. V záujme toho sme pristúpili k organizačnej zmene. Bolo nám jasné, že táto zmena môže dakoho bolieť. Nemysleli sme však, že sa to môže niekoho tak vážne dotknúť, že odmietne dvojnásobnú ponuku práce a súčasne aj možnosť pokračovania v činnosti cvičiteľky mažoretiek, s ktorými dosahovala jedinečné úspechy. Žiaľ sa to stalo. Je to osobné rozhodnutie, ktoré musíme rešpektovať.

Mestu však záleží na plnení svojich sľubov a hľadá riešenie. Riešením sa ukazuje otvorenie 2 krúžkov pre mažoretky na Základnej škole, Farská lúka 64/A. Krúžky môžu navštevovať aj žiaci ostatných škôl a budú fungovať na princípe vzdelávacích poukazov, t.j. zdarma.

*Peter Fehér, vedúci oddelenia školstva, kultúry a športu*

## Čerpanie odpadových vôd

Vážení spoluobčania, nelegálne vypúšťanie odpadových vôd zo žump do voľnej prírody má za následok okrem porušovania zákonov aj ohrozenie všetkých zložiek životného prostredia (voda, pôda, vzduch, biotopy). Vypúšťanie odpadových vôd na pôdu s úmyslom „hnojenia“ spôsobuje zhoršenie kvality vody vo vodných tokoch a spodných vôd.

Negatívny vplyv nesprávneho nakladania s odpadovými vodami sa môže prejavovať:

- v znečistení prírodných vôd, do ktorých je odpad vypúšťaný, t.j. do vodných tokov, sa zamedzí ich bežnému hospodárskemu, sociálnemu využívaniu,

• v zhoršení celkového stavu životného prostredia tvorbou a šírením nepríjemného zápachu,

- v poškodení prírodných lokalít a znečisťovaní podzemných vôd.

Jedným zo spôsobov ako vhodne zlikvidovať odpadové vody zo žump je zveriť túto činnosť organizácii, ktorá okrem vývozu vykoná aj ekologickú likvidáciu odpadovej vody.

**Verejnoprospešné služby (VPS), prisp.org., Farská lúka 3, 986 01 Fiľakovo**

vyrieši Vám vývoz odpadových vôd zo žump a septikov fekálnym vozidlom o objeme 8 m<sup>3</sup> a ich likvidáciu na čistiarni odpadových vôd (ČOV).

### Cenník za čerpanie, prepravu a likvidáciu odpadových vôd:

Služba	Merná jednotka	Ceny (EUR)	
		bez DPH	s DPH
Odvoz odpadovej vody – Cisternový automobil na prepravu fekálií a kalov o objeme 8 m <sup>3</sup>	km	0,95	1,14
Výkon na mieste – čerpanie, vyprázňovanie	hodina	24,06	28,87
	15 minút	6,02	7,22
Likvidácia odpadovej vody v ČOV *	m <sup>3</sup>	1,743	2,09

\* Obyvateľom v častiach mesta Fiľakovo bez vybudovanej splaškovej kanalizačnej siete je likvidácia odpadovej vody v ČOV bezplatná.

Kontakt      Tel.: 047/4381003, 0918/684759, Fax: 047/4512016,  
VPS Fiľakovo:    E-mail: vpsfil@mail.t-com.sk, Web: www.vpsfilakovo.sk





# Naše predstavenie sa páčilo

## Rozhovor s režisérkou Zsuzsanna Szvorák

Po celoštátnom úspechu súboru *Malá Rakonca*, zožal vavríny víťazstva ďalší filakovský súbor *Malá scéna Zsibongó*. Ich režisérka dostala štátne vyznamenanie Maďarskej republiky. Rozprávali sme sa so Zsuzsannou Szvorák, nie len o režirovaní,...

**Spočítala si, koľko žiakov si dokopy mala v divadelných súboroch Apropó a Zsibongó?**

Nie, to neviem. Niekoľko rokov dávame tým, ktorí boli členom Apropó divadelné diplomy. Takýchto sme už rozdali okolo 100-120. Skôr by som povedala, že je reč o viacerých generáciách, možno aj o desiatich. Dnes hrajú v súbore už deti prvej generácie členov Apropó.

**Kedy si sa so žiakmi začala zaoberať a ako?**

V roku 1986 som začala učiť na ZŠ na Mládežníckej ulici vo Filakove, kde vtedy fungovali 3 divadelné súbory pod vedením Tibora Lendvaiho, Kláry Szabó a Evy Kerekes, ba čo viac fungovali aj dva súbory bábkového divadla a ja som k tým piatim založila šiesty. Prácu s deťmi som však začala skôr, keď som pracovala ako osvetová pracovníčka a knihovníčka v Mestskom kultúrnom stredisku.

**Bola si aj ty sama činoherníčka za svojich študentských čias?**

Samozrejme, odtiaľto pochádza moja láska k divadlu. Keď som začala, chodila som na základnú školu v Radzovciach. Našou režisérkou bola Mária Halama, ale tam každý pedagóg pomáhal divadelnému súboru ako vedel. Malo to aj svoj výsledok. Vtedy prvýkrát zorganizovali Podunajskú jar a my sme sa ako dedinský súbor dostali hneď do finále. Aj som to spomenula na 40. jubileu festivalu, že som sa zúčastnila už aj prvého, len ešte ako účinkujúca.

**Spomíname Zsibongó aj Apropó, ako to vlastne je?**

Na základnej škole som spolu s Evou Kerekes

vedla do roku 1995 súbor Zsibongó, ale potom som začala učiť na gymnáziu a súčasne som v roku 1990 založila divadelný súbor Apropó. Prvé vystúpenie sme mali len v roku 1993. Keď sa na gymnáziu spustilo osemročné štúdium, ožilo s ním aj Zsibongó a od vtedy viďem znovu dva súbory súčasne.



Foto: Zoltán Schnelczer

**Nechýbajú ani ocenenia: Zsibongó získalo na tohtoročnej Podunajskej jari diamantové pásmo, čiže vyhralo hlavnú cenu prehlľadky.**

Áno, za cenu dlhšej prípravy a veľkého boja. V krajine je predsa veľmi veľa dobrých súborov, laika je daná vysoko a my sme svoju činnosť obnovili len pred tromi rokmi. Naše predstavenie sa páčilo a porota hodnotila naše spracovanie, krátkeho 12 minútového predstavenia, veľmi vysoko.

**Čo sa za týchto pár desaťročí so súbormi Zsibongó a Apropó nezmenilo?**

Vzrušenie. Či bude predstavenie hotové, či sa s ním dostaneme do finále, či sa nám predstavenie podarí, ako dané predstavenie príjmu? Najdôležitejšie však pre mňa vždy bolo, či budú mať deti pocit úspechu.

**Táto práca je zaťažujúca, predsa máš čas na mnoho iného, ... Ako by si sa charakterizovala, čím si z najväčšej časti: učiteľka, režisérka, organizátorka kultúrneho života, politička?**

Matka. To je na prvom mieste. Hneď po tom nasleduje povolanie učiteľky, za tým režisérstvo, ale dôležitý je aj Csemadok. Veľmi obdivujem občiansky život vo Filakove, je tu veľa občianskych združení. Bola som pri založení viacerých z nich, ale slušne som sa presunula do úzadia, lebo som vedela, že všetko sa stíhať nedá. Do politiky som sa dostala priamo z Csemadoku, nepriamo som k tomu potrebovala známosti, ktoré som nadobudla ako režisérka. Za mlada som sa dostala do mestského zastupiteľstva vo Filakove, bola som aj predsedníčkou komisie kultúry. V regionálnej politike som pôsobila osem rokov, bola som poslankyňa VÚC.

**Ktorú tvoju stránku obľubuje tvoja rodina?**

Tú divadelnú, veď všetky moje tri deti v Apropó účinkovali, vyrástli tam, chodili na skúšky, na festivaly. Do dnešného dňa sa so mnou strachujú pred každým predstavením, alebo premiérou, toto si ctia najviac.

**Nedávno sa ti dostalo uznania – po viacerých oceneniach – si dostala štátne vyznamenanie Maďarskej republiky. Je toto štátne vyznamenanie iné ako ostatné ocenenia?**

Iné, úplne iné, veď som ho dostala od tých, ktorí venujú obzvlášť pozornosť zahraničným Maďarom. Navyše som ho dostala za mnohostrannú činnosť, ktorou sa uchováva identita a tradície Maďarov zo Slovenska. Čo dokazuje, že pre mňa je dôležitá pestrosť a rozmanitosť života.

Andrea Illés Kósik

## Cenu mesta získali tento rok Miklós Fehér a Zoltán Parti

Aj tohto roku boli 15. augusta, pri príležitosti Dní mesta a Palóckych dní, v rámci slávnostného zasadnutia mestského zastupiteľstva udelené v Mestskom kultúrnom stredisku Cena mesta a Cena primátora mesta Filakovo. Zoltán Parti bol vyznamenaný Cenou mesta za napísanie a vydanie publikácií o Filakove.

– Možno mnohí ani nevedia, že nie ste rodený Filakovčan, no predsa skúmate dejiny mesta viac, než miestni. Kedy a ako ste sa do Filakova zaľúbili?

– Hoci mám vzdelanie technického zamerania, som humanitne založený a dejepis som mal vždy obzvlášť rád. Filakovo je miesto, kde história leží na ulici, len ju treba zdvihnúť. Ba čo viac – v porovnaní s inými, aj väčšími mestami – žije vo Filakove mnoho ľudí, ktorých zaujímajú miestne dejiny, čítajú publikácie v tejto téme, dá sa s nimi o histórii porozprávať, dokonca tu máme aj také občianske združenia – ako napríklad OZ Koháry – ktoré si zobrali na starosť chrániť tieto hodnoty. K tomu, aby som sa venoval dejinám Filakova bolo teda všetko dané: moja náklonnosť histórii, bohaté dejiny mesta a prostredie obľubu-

júce a zaujímajúce sa o kultúru. Autor sa teší, keď jeho knihy čítajú, ale rovnako sa teší aj cene, veď uznanie znamená, že boli jeho práci otvorení.

Miklós Fehér dostal Cenu mesta pri príležitosti 95. výročia založenia mužského speváckeho zboru Pro Kultúra, za zastávanie funkcie dirigenta zboru a jeho úspechy dosiahnuté na tomto poste.

– Viac ako dva desaťročia týždenne cestujete z Maďarska do Filakova na skúšky mužského speváckeho zboru. Čo vás sem priviedlo, a čo vás tu drží?

– V novembri roku 1992 ma navštívil dr. István Reszutyik vedúci zboru s menšou delegáciou a požiadal ma, aby som sa stal umeleckým mentorom mužského speváckeho zboru vo Filakove. Prvé stretnutie je pre mňa nezabudnuteľným momentom. Všetci členovia zboru sedeli v skúšobni a čakali ma ako školská trieda na nového pána učiteľa, neskutočne pozorne a v očakávaní, čo sa s nimi bude diať. Potom zazneli prvé tóny a ukázal som im ako by sme mohli tvoriť melódiu inak. Prvá spoločná radosť, keď zaznel zbor v novej kvalite, bola

obrovská. Mój osud sa vtedy spečatil prvýkrát. Druhýkrát zas vtedy, keď sme v roku 1993 v Galante dosiahli strieborné pásmo, lebo vtedy ma už hnal oheň, aby sme sa znovu pokúsili o zlaté pásmo. To sa odvtedy podarilo 7 krát! Obklopuje ma obdiv a láska členov zboru, čo je najväčšou súdržnou silou. K tomu sa pričleňuje samotné mesto, svojská atmosféra Filakova, hrad, historické tajomstvá, jednoduchosť, priateľskosť a otvorenosť tu žijúcich ľudí, ktorá je spojená s láskou ku kultúre. Oddanosť vedenia mesta len stupňuje plodnú atmosféru, čo napomáha úspechom dosiahnutým v kultúrnom živote, fungovaní kultúrnych inštitúcií a aj úspechom speváckych zborov. Je povznášajúci pocit dostať uznanie od jedného spoločenstva, od mesta. Filakovo ako keby bola moja matka. Inšpiruje ma, vychováva, pomáha mi, podporuje ma, uznáva ma. Som mu za to vďačný.

Ocenených Cenou primátora mesta predstavíme v nasledovnom čísle Filakovských zvestí.

Andrea Illés Kósik





## Oznam Školského úradu vo Filakove

Školský úrad informuje rodičov školopovinných detí, že od 1. septembra 2015 nadobudla účinnosť novela školského zákona. Keďže od povinnej školskej dochádz-

ky nie je možné oslobodiť nikoho, povinné sú ju plniť aj tie deti, ktoré sa zdržiavajú v zahraničí. Rodičia sú povinní do 30 dní po príchode žiaka do zahraničia predložiť

riaditeľovi školy, v ktorej je dieťa vo Filakove zapísané, potvrdenie o návšteve zahraničnej školy. Ak žiak bude študovať v zahraničí aj v ďalšom školskom roku, rodičia predložia nové potvrdenie k 15. septembru príslušného školského roka.

## Novinky zo ZŠ Školskej

Každý vie, že žiaci majú v mesiacoch júl a august letné prázdniny. Ešte začiatkom júla pripravili pre nich pani učiteľky a vychovávateľky Letný denný tábor. Počas neho mali možnosť navštíviť nielen pamiatky nášho mesta, ale napríklad aj krásnu Harmaneckú jaskyňu a obľúbenú ZOO v Bojniciach. Opekačka, kúpanie v bazéne, športové hry, či jazda na koňoch na ranči Megi v Poltári boli pre deti v školskom tábore prvými pestrými zážitkami tohtoročného horúceho leta.

Pre vedenie školy, jej učiteľov a technický personál to bol čas zvýšenej aktivity, ktorá bola zameraná na všestrannú modernizáciu školských priestorov. V júli sa montovali nové šatňové skrinky pre najmladších žiakov, maľovali sa lavičky a tabule. V auguste sa uskutočnila veľká oprava zadných čelných fasád na hlavnej budove školy. Pedagógovia pripravili nový



Foto: ZŠ Školská

školský vzdelávací program, učebné pomôcky a upravili triedy pre jednotlivé ročníky. Na škole sa pokračuje v digitalizácii vzdelávania, čím sa chce zjednodušiť a viac sprístupniť škola nielen deťom, ale aj ich rodičom. Pre každého žiaka je zabezpečený elektronický čip, pomocou ktorého sa zvýši bezpečnosť dochádzania žiakov do našej školy. Novinkou je aj jednoduché odhlasovanie sa z obedov prostredníctvom školskej internetovej stránky

[www.zsskolfi.edupade.org](http://www.zsskolfi.edupade.org)

a jej nový celkový vzhľad.

V tomto školskom roku začalo školu navštevovať celkovo vyše 50 nových žiakov, z nich je 36 šikovných prvákov v dvoch triedach. Všetkým žiakom chceme zaželať veľa šťastia a úspechov pri učení, aby do našej školy chodili len s radosťou!

*Diana Szabová, ZŠ Školská*



## Viete že?

*Štatistické okienko zo školských lavíc*

Školský rok už máme v plnom prúde a na všetkých štyroch základných školách v našom meste denne sadá do lavíc vyše 1360 žiakov v 70 triedach. O ich výučbu sa stará 125 pedagógov a vychovávateľov, ďalšie desiatky technického personálu sa starajú o čistotu v školách a prevádzku školských jedální. Ak Vás zaujímajú pomery na jednotlivých školách, prinášame stručné čísla jednotlivo.

ZŠ Školská 1 – 350 žiakov v 18 triedach, 32 pedagógov a vychovávateľov.

ZŠ Štefana Kohárika II., Mládežnícka ul. – 570 žiakov v 26 triedach, 48 pedagógov a vychovávateľov.

ZŠ s VJS Farská lúka – 155 žiakov v 10 triedach, 18 pedagógov a vychovávateľov.

ZŠ Lajosa Mocsáryho, Farská lúka – 285 žiakov v 16 triedach a 25 pedagógov a vychovávateľov.

(Nabudúce stredné školy a ostatné školské zariadenia)

## Kultúra

## Významné kultúrne podujatia v mesiaci október 2015

- |            |   |               |   |
|------------|---|---------------|---|
| do 16.10.  | <b>Výstava „Umenie remesiel“</b><br>Miesto: Mestské vlastivedné múzeum; Organizátor: HMF  | 19.10.2015    | <b>Otvorenie výstavy fotoklubu z Gemera</b><br>Miesto MsKS; Organizátor: MsKS                     |
| do 15.11.  | <b>Výstava „Smaltované umenie“</b><br>Miesto: Bebekova veža; Organizátor: HMF   | 17:00 hod.    | <b>3. Jesenný divadelný festival</b><br>Miesto: MsKS; Organizátor: MsKS vo Filakove               |
| 02.10.     | <b>Szebb lesz tőlünk a világ...</b>   |               | Program:  |
| 18:00 hod. | Miesto: MsKS; Organizátor: Gymnázium Filakovo   | 19.10.        | Eve Ensler: Podlí ľudia (dráma)   |
| 04.10.     | <b>Festival „Borvirág“</b>  | 18:00 hod.    | OZ Zsákszínház, Filakovo  |
| 15:00 hod. | Miesto: Maďarský spoločenský dom, NTIC<br>Organizátor: MO Csemadok  | 20.10.        | Gulliverov denník (rozprávková hra)   |
| 06.10.     | <b>Spomienka na revolúciu 1848-49 a kladenie vencov</b>   | 10:00 hod.    | Divadlo Hotel Maria, Banská Bystrica  |
| 16:00 hod. | Miesto: Nám. padlých hrdinov<br>Organizátor: OZ KOHÁRY, MO Csemadok   | 21.10.        | Dramatizácia o Filakove (hra)   |
| 08.10.     | <b>LiteraTúra II. – Jeseň (odbornej) literatúry 2015</b>  | 10:00 hod.    | Divadlo Apropó, Filakovo  |
| 16:00 hod. | <b>Hodnota je v nás, nájdime ju!</b> – prednáška Terézie Strédl o sebapoznání a talente (v maď.jazyku)<br>Miesto: Mestská knižnica vo Filakove<br>Organizátor: OZ IN-NOVA, HMF      | 10:30 hod.    | Arany J.: Waleskí bardí (balada)<br>DS Zsibongó, Filakovo   |
| 09.10.     | <b>LiteraTúra II. – Jeseň (odbornej) literatúry 2015</b>  | 22.10.        | J.Griskovec: Ako som jedol psa (monodráma)  |
| 16:00      | <b>Čo môžem dať a čo môžem dostať?</b> – prednáška Dénesa Kormosa o zdrojoch programov podporujúcich talenty (v maď. jazyku)<br>Miesto: Gymnázium Filakovo; Organizátor: OZ IN-NOVA | 18:00 hod.    | Divadlo Csavar Színház, Chotín  |
| 15.10.     | <b>Prednáška a predstavenie kníh autora mnohých bestsellerov Pavla „Hiraxa“ Baričáka</b>  | 23.10.        | Spievaný jedálny lístok (hudobná hra)   |
| 18:00 hod. | Prednáška prepojená spevom a hrou na gitarách.<br>Miesto: MsKS; Organizátor: HMF – Mestská knižnica   | 18:00 hod.    | Divadlo J. Kármána, Lučenec   |
| 17.10.     | <b>Oktober „Mesiac úcty k starším“ – Stretnutie dôchodcov</b>   | 24.10.        | Mikszáth K.: Podivné manželstvo (hra)   |
| 15:00 hod. | Miesto MsKS; Organizátor: Jednota dôchodcov;<br>Spoluorganizátor: MsKS  | 18:00 hod.    | Jókaiho divadlo v Komárne   |
|            |   | 25.10.        | Molière: Zdravý nemocný (veselohra)   |
|            |   | 18:00 hod.    | Divadlo Zenthe Ferenc, Salgótarján  |
|            |   | 21.10.        | <b>Deň otvorených dverí v Mestskej knižnici pre ZŠ</b>  |
|            |   | 10:00 hod.    | Odovzdanie detského kútika<br>Miesto: Mestská knižnica vo Filakove, Organizátor: HMF              |
|            |   | 23.10.-27.11. | <b>Výstava miestnej maliarky Tímei Mihalidesovej</b>  |
|            |   | 16:00 hod.    | Miesto: Mestské vlastivedné múzeum – Galéria<br>Organizátor: HMF                                  |
|            |   | 29.10.2015    | <b>„Lučenec – v premenách času“</b> – predstavenie knihy  |
|            |   | 16:30 hod.    | Márie Adamovej a RNDr. Jozefa Puntigána<br>Miesto: Mestská knižnica vo Filakove; Organizátor: HMF |





## Rok čo rok vydáva filakovský hrad nové tajomstvá

Na hrade Filakovo prebiehal archeologický výskum aj tohto roku. Realizoval sa vďaka úspešnému projektu a dotácii Ministerstva kultúry, od ktorého dostalo múzeum na tento cieľ 5000 Eur. Zemné práce trvali od začiatku



Praveké nálezy z filakovského hradu – pica nádoba, praslen, kamenná štiepaná industria – eneolit, badenská kultúra (cca. 3000 pred n.l.) júla do konca septembra a priniesli niekoľko zaujímavých nálezov. Prvotným cieľom tohtoročnej sezóny bolo doskúmanie archeologickej sondy otvorenej v roku 2011 a lokalizácia Vodnej bašty, ktorá bola súčasťou vonkajšieho opevnenia dolného hradu. Jej pozostatky sa archeológom nájsť nepodarilo, ale získali sa nové poznatky o obrannom systéme predhradia. Okrem samotného kamenného múru bola jej súčasťou aj drevená palisáda, ktorú sa Hradné múzeum chystá čiastočne zrekonštruovať. Návštevníci tak získajú ucelenejší obraz o tom, ako vyzeral obranný systém filakovského hradu v 16. a 17. storočí.

Dôležitým zistením je aj fakt, že bol hradný kopec obývaný už od neskej doby kamennej (eneolit). To znamená, že najstaršie nálezy sú

približne 5000 rokov staré. K najvýznamnejším patrí napríklad pica nádoba badenskej kultúry, hlinený praslen, štiepaná kamenná industria a fragmenty keramiky. Nechýbali však ani nálezy z doby bronzovej a z mladších období – napríklad zaujímavý depot železných nástrojov, strieborné mince zo 16. a 17. storočia, drobné kovové predmety ako hviezdice z ostrohy, kovania čižiem, podkovy a iné. K zaujímavostiam patrí aj fragment čínskeho porcelánu s modrou maľbou. Podľa slov riaditeľky Hradného múzea: „Je to vzácny nález, počas celého päťročného výskumu ide len o druhý takýto kus. Nájdený fragment je vlastne dnom šálky, respektíve misky, ktorá slúžila na pitie.“ Významné artefakty si bude môcť verejnosť prezrieť v rámci novej výstavy, ktorú Hradné múzeum vo Filakove chystá na otvorenie turistickej sezóny roku 2016. Riaditeľka Hradného múzea Mgr. Viktória Tittonová, PhD. vyjadřila sa tohtoročným výskumom spokojnosť, keďže priniesol nálezy, vďaka ktorým sa objasnili ďalšie poznatky z histórie tohto územia.

Mgr. Lucia Szőkeová, HMF



Strieborné mince zo 16. storočia – nálezy z filakovského hradu, 2015 (Fotky: Marian Mesiarik)

## Filakovo má ďalší detský folklórny súbor

Počas trojdňových mestských osláv v polovici augusta sa v Dome Matice slovenskej a jeho areáli uskutočnil premiérový – nultý ročník festivalu slovenských detských folklórnych súborov, ktorého organizátorom bol domáci Detský folklórny súbor Jánošík z Filakova. Súbor už funguje päť rokov a reprezentuje nás aj na rôznych podujatiach v širokom okolí, hlavne na obecných slávnostiach, dňoch obcí a festivaloch.



Foto: Anton Lupták

“Narodeniny sme oslávili formou festivalu, na ktorom vystúpili detské súbory z Cinobane, Poltára, Lučenca a Buzitky. Chceli sme, aby sa deti medzi sebou spoznali a videli, ako to funguje v iných súboroch,” priblížila Miroslava Podhorová, vedúca DFS Jánošík, ktorý pôsobí pri Dome Matice slovenskej (DMS) vo Filakove. Ten je otvorený všetkým deťom, ktorým sú slovenský folklór a tradície srdcu blízke a ich rodičia by radi deťom dopriali aktívny pohyb tancom a prvé verejné účinkovania. Potešia sa hlavne malým tanečníkom – chlapcom, ale vítané sú deti rôznych vekových kategórií. Bližšie informácie nájdete aj na stránkach facebooku: Priatelia folklóru a detský folklórny súbor Jánošík a DMS Filakovo.

Iveta Cíferová

## Hradné múzeum vo Filakove otvorilo dve nové výstavy

Na pôde Mestského vlastivedného múzea dostali šancu prezentovať sa umelci z Filakova a blízkeho okolia. Výstavu s názvom „Umenie remesiel“ otvorilo múzeum v polovici augusta. Predstavuje autorov, ktorí sa zaoberajú remeslami našich predkov aj dnes, ba čo viac, okrem uchovania zaužívaných techník sa ich snažia sklbiť s tými modernými. Výsledkom sú výrobky spĺňajúce aj najvyššie požiadavky modernej doby. V rámci výstavy sa môžeme oboznámiť s výrobkami nasledovných remeselníkov: Štefan Albert – nožiar, Róbert Bial – zlatník, Štefan Gyetvai – hrnčiar, Róbert Kováčik – rytec a nožiar, Richard Mede – výrobca zbraní a streliva, Agnesa Mihalidesová – zlatníčka, Peter Molnár – husliar, Ladislav Orosz – rytec a Martin Šulaj – zvonkár a kožiari. Výstava bude sprístupnená do 16. októbra 2015.

V Bebekovej bašte Hradného múzea sa 18. septembra otvorila nová dočasná expozícia s názvom „Smaltované umenie“, ktorá predstavila smalt v úplne novom svetle. Vo filakovskom povedomí sa slovo „smalt“ spája hlavne so smaltovaným riadom z výroby bývalého podniku Kovosmalt Filakovo. Výstava prostredníctvom obrazov prezentuje súčasné smaltované umenie amatérskych aj profesionálnych účastníkov každoročne usporiadaného Tábora umeleckého smaltu v Šalgotárjane a Medzinárodného festivalu umeleckého smaltu Túzvirág v Nesvadoch. Sprístupnená bude do 15. novembra 2015.

Lucia Szőkeová, HMF

## SPRÁVNA VOĽBA PRE VAŠU KARIÉRU



# Predavač/ka pokladníč/čka

## Filakovo 25 hod./týž.

### Váš profil:

- výučný list / stredoškolské vzdelanie,
- skúsenosť z obchodu vítaná, nie je podmienkou,
- príjemné a ústretové vystupovanie,
- schopnosť tímovej spolupráce,
- prozákaznícke myslenie,
- ochota k fyzickej práci.



V rámci nášho dvojtýždenného tréningového programu Vás pripravíme na Vaše budúce úlohy metódou „Learning-by-doing“. Poskytneme Vám dôkladné zapracovanie, pri ktorom Vás individuálne povedie skúsený kolega.



### Pracovná náplň:

- práca na pokladni,
- doplňovanie tovaru na predajnú plochu,
- práca na predajnej ploche,
- práca v sklade predajne.

### Čo ponúkame:

- od začiatku zaujímavý plat,
- prepracovaný systém zapracovania,
- príjemnú atmosféru v motivovanom tíme,
- moderné pracovisko,
- stabilné zamestnanie v úspešnej, rýchlo sa rozvíjajúcej spoločnosti,
- sociálny program.

Viac informácií o našich pracovných pozíciách nájdete na [www.lidl.sk](http://www.lidl.sk) > Kariéra

KARIÉRA V SPOLOČNOSTI LIDL SLOVENSÁ REPUBLIKA







## VŠETKO SPOLU UŽ OD 14€ MESAČNE BEZ VIAZANOSTI



### VYSOKORÝCHLOSTNÝ OPTICKÝ INTERNET. BEZ PROBLÉMOV AJ 80Mbit/s

Čo je to optika? V optických kábloch sú optické vlákna, prostredníctvom ktorých sa šíri signál rýchlosťou svetla. Umožňuje mnohonásobne vyššie prenosové rýchlosti, ako iné vedenia.



### DIGITÁLNA TELEVÍZIA. VYSOKÁ KVALITA OBRAZU. HD PROGRAMY.

Digitálna televízia- IPTV je v súčasnosti najmodernejšou technológiu vysielania. Je výnimočná vysokou kvalitou obrazu a zvuku, ktorú nepokazí ani zlé počasie, tiež vyniká množstvom kanálov v HD kvalite.

VIAC INFORMÁCIÍ : 0907 256 204, obchod@filleck.sk, Regiotel Fiľakovo, s.r.o. Biskupická 4, Fiľakovo



## Máte svoje peniaze pod kontrolou?

Bezplatné finančné poradenstvo v diskretnom prostredí!

## Naučíme Vás ovládať vlastné financie!

Hypotekárne a spotrebné úvery, prefinancovanie úverov!

## Investujte do vlastnej budúcnosti!

Poistky život aj neživot, investície, II.-III. pilier, PZP, KASKO...

## Využite naše služby, doživotný servis!



Biskupická 42 (Falcon Sport), 986 01 Fiľakovo, 0905 256 175

## Šport



Foto: Powerlifting, FTC

## Fiľakovskí siláci na súťaži v tlaku na lavičke

V meste Dobšiná sa 08.08.2015 uskutočnila zaujímavá silová športová súťaž v tlaku na lavičke (RAW) o pohár Calisto mesta Dobšiná. Všetci súťažiaci boli zaregistrovaní a prešli pred súťažou vážením. Následne boli rozdelení, jednotliví ženy a muži do svojich váhových a vekových kategórií – dorast, juniory, muži a masters. Všetko prebiehalo pod dozorom spravodlivých rozhodcov. Všetci súťažiaci podali výkony hodné tohto druhu športu a preukázali tak svoju silu a vôľu, tí najlepší boli v jednotlivých kategóriách patrične odmenení krásnymi pohármi a cenami. FTC Fiľakovo získal Pohár v kategórii Muži do 90 kg, kde bol najlepší náš 57 kg vážiaci pretekár Ondrej „Bandi“ Oláh. V kategórii Junior sa umiestnil na 1. mieste a tým získal pohár náš nový člen FTC Fiľakovo Dominik Illés, za ním na druhej priečke skončil Eugen Ruszó, Dominik Albert obsadil 4. priečku. Naším dorastencom Csabovi Balogovi a Nikolasovi Botosovi nevydaril posledný tretí pokus a skončili na 4. a 5. mieste.

František Sajko, FTC Fiľakovo